

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
правового регулювання економіки
Протокол № 1 від 1.09.2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ДОГОВІРНЕ ПРАВО

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

D Бізнес, адміністрування та право
D8 Право
перший (бакалаврський)
Право

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

вибіркова
українська

Розробник:
к.ю.н.
доцент

Завідувач кафедри
правового регулювання економіки

Гарант програми

Ірина ВАГАНОВА

Юрій ШИНКАРЬОВ

Олександр ЛИСЯК

Харків
2025

ВСТУП

Актуальність навчальної дисципліни «Договірне право» полягає у вивченні основних положень законодавства в сфері договорів; категорій, понять договірних прав; аналізі існуючих джерел договірних прав, їх місця в системі національного права України, а також практики їх застосування.

Договірне право - це системно упорядкована сукупність правових норм розміщених у Цивільному кодексі України, Господарському кодексі України, інших законодавчих актах, норм та вимог розміщених в інших джерелах права, що встановлюють принципи договірних відносин, правил та порядку укладення договору, зміст договору (права та обов'язки сторін договору), порядок виконання договірних зобов'язань, правові наслідки неналежного виконання (невиконання) договірних зобов'язань та способи захисту порушених прав сторін договору. Договірне право вивчає сукупність установлених та санкціонованих державою публічно-правових, цивільно-правових, господарсько-правових та міжнародних норм, що відбивають інтереси окремих осіб (громадян та організацій) як членів громадянського суспільства, та сприяють на основі їхніх волевиявлень досягненню не суперечливих закону договірних цілей.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів здатностей: до оволодіння знаннями про базові положення договірних прав; до формування стійкого уявлення про договірне право як підгалузь цивільного права України, його джерела, принципи та норми та підготувати здобувачів до самостійної практичної діяльності в цій сфері; навчання здобувачів практичних навиків з реалізації отриманих знань на основі аналізу існуючих джерел договірних прав, їх місця в системі національного права України, а також практики їх застосування в практиці юриста.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- формування системи теоретичних знань щодо основних категорій, понять і правових механізмів договірних прав;
- знання і розуміння основних тенденцій розвитку договірних прав;

- формування умінь роботи з нормативно-правовими актами, які регулюють відносини, пов'язані з укладенням, зміною і розірванням цивільно-правових договорів;
- знання основних положень чинного законодавства, що врегульовує договірні відносини в окремих сферах;
- формування практичних навичок роботи із договорами і матеріалами судової практики;
- оволодіння науковими підходами щодо розв'язання проблемних питань правового регулювання договорів;
- вироблення навичок правової оцінки ситуацій і їх застосування для вирішення конкретного спору

Предметом вивчення навчальної дисципліни є найпоширеніші групи договірних зобов'язань, що мають місце в цивільному обороті, порядок укладення, виконання та припинення договорів, а також правові наслідки порушення сторонами договірних умов.

Об'єкт навчальної дисципліни є цивільно-правові відносини учасників щодо укладання, зміни та розірвання договорів.

Дисципліна «Договірне право» є однією з навчальних дисциплін, що вивчаються здобувачами першого (бакалаврського) рівня спеціальності D8 «Право» Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця.

Всебічне і глибоке вивчення курсу «Договірне право» сприяє формуванню аналітичного мислення, чіткому аналізу основних правових відносин та правильного застосування правових норм.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН3	ЗК 2, ЗК 4. СК 7, СК 9, СК 15
РН 13	ЗК 2. СК 7, СК 12, СК 13.
РН 20	ЗК1, ЗК 7. СК 10, СК 11.
РН 21	ЗК 2, ЗК 6. СК 13, СК 15, СК 16.
РН 22	ЗК 3, ЗК 6, ЗК 12. СК 3, СК 7, СК 10, СК 13, СК 16.

РН3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел

РН13 Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН20 Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН21 Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях

РН22 Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

СК3 Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК7 Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК9 Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10 Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11 Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти

СК12 Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК15 Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16 Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна частина договірного права.

Тема 1. Поняття та значення цивільно-правового договору

Поняття договору. Основні функції договору. Поняття свободи договору. Співвідношення актів цивільного законодавства та договору. Випадки обмеження свободи договору.

Тема 2. Види цивільно-правових договорів.

Класифікація договору за ЦК України. Класифікація договорів залежно від їх правової мети. Багатоступенева класифікація договорів. Основні елементи публічного договору. Види публічного договору за ЦК України. Поняття договору приєднання. Ознаки договору приєднання. Види договорів приєднання

Тема 3. Зміст цивільно-правового договору та його тлумачення

Зміст цивільно-правового договору. Види договірних умов. Види істотних умов договору. Тлумачення змісту договору. Загальні правила техніки складання договорів. Структура договору як юридичного документа.

Тема 4. Форма цивільно-правового договору

Форма договору. Усна форма договору (вимоги до додержання). Письмова форма договору (вимоги до додержання). Письмова форма договору (підстави недодержання). Державна реєстрація договору (вимоги до додержання). Договори, що підлягають нотаріальному посвідченню. Документи або їх дублікати, які посвідчують право власності на нерухомість. Документи для посвідчення правочину з відчуження нерухомого майна.

Тема 5. Порядок укладення цивільно-правового договору

Порядок укладення договору за способом узгодження змісту. Способи укладення договору. Момент укладення договору. Місце укладення договору. Строк дії договору. Умови визнання договору неукладеним. Стадії процедури укладення договору. Відмінність між рекламою та публічною офертою. Момент відкликання пропозиції. Прийняття пропозиції. Момент відкликання відповіді на пропозицію Види оферти Способи прийняття оферти. Варіанти укладення договору в письмовій формі.

Тема 6. Зміна та розірвання цивільно-правового договору. Недійсність цивільно-правового договору

Способи зміни та розірвання договору. Передумови для розірвання договору шляхом укладення правочину. Особливості зміни та розірвання договору за згодою сторін. Особливості зміни й розірвання договору за рішенням суду. Критерії істотного порушення умов договору. Критерії істотної зміни обставин при укладенні договору. Умови, необхідні для розірвання договору судом у зв'язку з істотною зміною обставин. Зміна та розірвання договору приєднання. Зміна та розірвання нотаріально посвідченого договору. Випадки

одностороннього розірвання договору за ЦК України. Основні види односторонньої відмови від договору. Випадки односторонньої відмови від договору за ЦК України. Наслідок односторонньої відмови від договору. Наслідки неналежного виконання попереднього договору. Правові наслідки зміни або розірвання договору. Порядок продовження чинності договору. Види недійсних правочинів-договорів. Поняття нікчемних правочинів-договорів. Види нікчемних правочинів-договорів. Поняття оспорюваних правочинів-договорів. Види оспорюваних правочинів-договорів. Поняття змішаних правочинів-договорів. Види змішаних правочинів-договорів. Принцип недійсності правочину-договору. Поняття «реституції». Поняття «односторонньої реституції». Поняття «двосторонньої реституції». Випадки застосування двосторонньої реституції за ЦК України.

Змістовий модуль 2. Спеціальна частина договірної права.

Тема 7. Договори про передання майна у власність.

Загальні та відмінні риси договорів про передання майна у власність. Види таких договорів. Договір купівлі-продажу. Договір роздрібною купівлі-продажу. Договір поставки. Договір контракції.

Тема 8. Договори про передання майна у власність.

Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Договір міни. Договір ренти. Договір довічного утримання (догляду). Договір дарування.

Тема 9. Договори про передання майна у тимчасове користування.

Загальні та відмінні риси договорів про оплатне передання майна у тимчасове володіння та користування. Види таких договорів. Договір найму (оренда). Договір прокату. Договір найму (оренди) земельної ділянки. Договір найму (оренди) будівлі або іншої капітальної споруди. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір найму (оренди) житла.

Тема 10. Договори про виконання робіт.

Загальні та відмінні риси договорів про оплатне виконання робіт. Види таких договорів.

Договір підряду. Договір побутового підряду. Договір будівельного підряду. Договір підряду на проектні та пошукові роботи. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно- конструкторських та технологічних робіт.

Тема 11. Договори про надання послуг.

Загальні положення про договори з надання послуг: предмет договору, умови виконання. Загальні та відмінні риси договорів про надання послуг. Види таких договорів. Договір перевезення. Договір транспортного експедирування. Договір зберігання. Договір страхування. Договір доручення. Договір комісії. Договір управління майном. Договір позики, кредитний договір, договір банківського вкладу. Договір банківського рахунку. Договір факторингу.

Тема 12. Договори з надання фінансових послуг.

Договір страхування. Поняття та види франшизи. Поняття страхового ризику та страхового випадку. Поняття та особливості договору позики. Види договору позики. Предмет договору позики. Відмежування позики та позички. Поняття та особливості кредитного договору. Договір банківського вкладу. Поняття договору факторингу.

Перелік практичних (семінарських) занять за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та завдань

Назва теми та /або завдання	Зміст
Тема1. Завдання 1.	Співвідношення актів цивільного законодавства та договору. Випадки обмеження

	свободи договору
Тема 2 . Завдання 2.	Визначення основних елементів публічного договору. Види публічного договору за ЦК України. Поняття договору приєднання. Ознаки договору приєднання. Види договорів приєднання.
Тема 3. Завдання 3.	Визначення та розробка структури договору як юридичного документа.
Тема 4. Завдання 4.	Визначення документів або їх дублікатів, які посвідчують правочинності на нерухомість та документи для посвідчення правочину з відчуження нерухомого майна.
Тема 5. Завдання 5.	Встановлення порядку укладення договору за способом узгодження змісту. Визначення способів укладення договору, момент укладення договору та його місце
Тема 6. Завдання 6.	Визначення особливостей зміни та розірвання договору за згодою сторін та особливості зміни й розірвання договору за рішенням суду. Аналіз правових наслідків зміни або розірвання договору.
Тема 7. Завдання 7.	Знати характеристику договорів про передання майна у власність.
Тема 8. Завдання 8.	Визначати відмінні риси договорів про оплатне передання майна у тимчасове володіння та користування.
Тема 9. Завдання 9.	Встановлення загальних та відмінних рис договорів про оплатне виконання робіт.
Тема 10. Завдання 10	Визначення загальних та відмінних риси договорів про надання послуг.
Тема 11. Завдання 11.	Визначення поняття та особливості договору позики.
Тема 12. Завдання 12.	Відмежування позики та позички. Поняття та особливості кредитного договору. Договір банківського вкладу. Поняття договору факторингу.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл.

3.

Таблиця 3.

Назва теми	Зміст
------------	-------

Тема 1-12.	Вивчення лекційного матеріалу та нормативної бази.
Тема 1-12.	Підготовка до практичних занять.
Тема 12	Виконання індивідуального завдання.
Тема 12	Виконання творчого завдання
Тема 6,12	Написання модульних контрольних робіт.
Тема 1-12	Підготовка до екзамену.

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та години самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (лекція (Тема 1,4,7,11, 12) проблемна лекція (Тема 2, 5, 9), лекція-провокація (тема 6). Наочні (візуалізація (Тема 1-12).

Практичні (практична робота (Тема 1-12), індивідуальне завдання (Тема 12), кейс-метод (Тема 3).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

- для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума - 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) - 35 балів

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) - 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним - 25 балів.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: вирішення практичних завдань (5 балів) - усього 25 балів, творче завдання як презентація (5 балів), письмові контрольні роботи (20 балів), індивідуальне завдання (публікація наукової статті чи тез) - 10 балів. Таким чином, сумарна кількість балів складатиме 60 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) - сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Семестровий контроль: Екзамен(40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад білету та критерії оцінювання для навчальної дисципліни з формою семестрового контролю екзамен (іспит)

ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Спеціальність D8 «Право»

Освітня програма «Право»

Навчальна дисципліна «Договірне право»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

ТЕСТИ (максимальна кількість балів 15).

1. Договором є:

а) домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну та припинення цивільних прав та обов'язків

б) домовленість двох сторін, спрямована на припинення цивільних обов'язків

в) домовленість двох юридичних осіб, спрямована на встановлення цивільних прав

г) домовленість двох або більше сторін, спрямована на одержання прибутку.

2. У яких випадках відповідь на пропозицію укладення договору вважається акцептом?

а) у випадках беззастережного прийняття пропозицій у належній формі.

б) у випадках направлення підписаного проекту договору з протоколом розбіжностей.

в) з моменту направлення пропозиції потенційному контрагенту. г) у випадках згоди укласти договір.

3. Місце виконання зобов'язання встановлюється:

а) актами цивільного законодавства;

б) приписами органів місцевого самоврядування;

в) за місцем проживання (місцезнаходженням) фізичної або юридичної особи.

г) у договорі.

4. Правочин щодо забезпечення виконання зобов'язання, вчинений із недодержанням письмової форми є:

а) дійсним;

б) нікчемним;

в) дійсним, лише в разі якщо це відповідає інтересам держави;

г) нікчемним, лише в разі якщо це порушує права малолітніх осіб.

5. Неустойкою є:

а) лише грошова сума, яку боржник повинен передати кредиторіві у разі порушення боржником зобов'язання;

б) грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторіві у разі порушення боржником зобов'язання;

в) грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторіві;

г) відсотки від грошової суми, яку боржник повинен передати кредиторіві у разі порушення боржником зобов'язання

6. Договір вважається двостороннім, якщо:

а) тільки одна сторона має права і обов'язки;

б) одна сторона бере на себе обов'язок перед другою стороною вчинити певні дії або утриматися від них, а друга сторона наділяється лише правом вимоги, без виникнення зустрічного обов'язку щодо першої сторони;

в) правами та обов'язками наділені обидві сторони договору;

г) одній стороні належать права і обов'язки, а іншій-тільки обов'язки.

7. Договором приєднання є договір:

а) умови якого встановлені однією із сторін у формулярах або інших стандартних формах, який може бути укладений лише шляхом приєднання другої сторони до запропонованого договору в цілому;

б) сторони якого зобов'язуються протягом певного строку укласти договір в майбутньому (основний договір) на умовах, встановлених попереднім договором;

в) в якому одна сторона - підприємець взяла на себе обов'язок здійснювати продаж товарів, виконання робіт або надання послуг кожному, хто до неї звернеться;

г) сторони якого - підприємці зобов'язуються протягом певного строку укласти договір в майбутньому (основний договір) на умовах, встановлених державою.

8. Договір є укладеним, якщо:

- а) в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору; б) досягли згоди з усіх умов договору;
- в) досягли згоди з ціни договору;
- г) за пропозицією держави, в якій вказаний строк для відповіді, не відповіли на протязі цього строку.

9. Чи можлива одностороння відмова від виконання зобов'язання і одностороння зміна умов договору?

- а) можлива тільки у випадках, передбачених законодавством.
- б) одностороння відмова від виконання зобов'язання заборонена законом.
- в) можлива, якщо протягом місячного строку інша сторона не надасть відповіді на вимогу контрагента.
- г) якщо інша сторона поклала виконання зобов'язання на третю особу.

10. Кредитор - це сторона, яка:

- а) має лише обов'язки;
- б) має право вимагати від боржника виконання його обов'язку; в) не має ні прав, ні обов'язків;
- г) зобов'язана вчинити на користь другої сторони певну дію або утриматися від певної дії.

11. Зобов'язання вважається одностороннім, якщо:

- а) тільки одна сторона має права і обов'язки;
- б) одній стороні належать тільки права, а іншій - тільки обов'язки в) кожна із сторін має одночасно і права, і обов'язки
- г) одній стороні належать права і обов'язки, а іншій - тільки обов'язки.

12. Договір укладається:

- а) тільки у письмову формі;
- б) тільки у письмовій формі з обов'язковим нотаріальним посвідченням;

в) у письмову формі, а в усній - тільки у випадках, передбачених актами цивільного законодавства;

г) у будь-якій формі, якщо вимоги щодо форми договору не встановлені законом.

13. Пропозиція, направлена однієї стороною іншій з метою укладення договору, називається:

- а) акцептом; б) офертою;
- в) реституцією; г) віндикацією.

14. Відповідь особи, якій адресована пропозиція укласти договір, про її прийняття називається:

- а) акцептом; б) офертою;
- в) реституцією; г) віндикацією.

15. Договір, в якому боржник зобов'язаний виконати свій обов'язок не кредиту, а іншій особі, називається:

- а) попереднім договором; б) договором приєднання; в) публічним договором;
- г) договором на користь третьої особи.

II. ВІДКРИТЕ ПИТАННЯ:(максимальна кількість балів - 10).

Розкрити та охарактеризувати:

Укладання, зміна та розірвання договірних зобов'язань.

Визнання договорів недійсними. Порядок їх визнання. Наслідки.

III. ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ:(максимальна кількість балів - 15)

Гром. В. уклав з гром. Г. попередній договір про купівлю-продаж квартири, в якому зазначалося, що сторони зобов'язуються не пізніше 10 лютого поточного року укласти основний договір купівлі-продажу квартири за зазначеною ціною (ціна зазначалася в євро). Однак, в обумовлений строк гром. В. відмовився продати квартиру, оскільки ціни на ринку нерухомості суттєво зросли і він отримав значно вигіднішу пропозицію. Гром. Г. звернувся до суду з

вимогою примусити гром. В. укласти основний договір купівлі-продажу квартири на погоджених раніше умовах.

Проаналізуйте практичний кейс. Як повинна вирішитися ситуація?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ РОБІТ

Екзаменаційний білет з навчальної дисципліни “Договірне право” включає 15 тестів, два відкритих питання та одне практичне завдання. Кожне з завдань оцінюється певною кількістю балів, відповідно до рівня їх складності. Сумарна кількість балів складає 40 балів.

Тести.

Вірна відповідь на тестове питання оцінюється в 1 бали. Максимальна кількість балів – 15

Відкрите питання.

Максимальна оцінка завдання - 10 балів, із них:

10 балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна з елементами самостійності; вдало використовується вивчений матеріал при наведенні прикладів; відповідь підкріплюється посиланнями на додаткову літературу.

9 - 8 балів передбачає досить високий рівень знань і навичок: відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; наявні труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабка знання додаткової літератури.

7-6 балів передбачає наявність знань лише основної літератури, здобувач відповідає по суті на питання і в загальній формі розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

5-4 передбачає неповні знання здобувача основної літератури; здобувач

лише в загальній формі розбирається в матеріалі, відповідь неповна і неглибока; недосить правильні формулювання, порушується послідовність викладення матеріалу, виникають труднощі при наведенні прикладів.

3 - 1 балів ставиться, коли здобувач не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді.

0 балів ставиться, коли здобувач не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання.

Практичні завдання.

Практичне завдання - ситуаційне завдання (кейс) 1 шт.

Здобувачу надається життєва ситуація, а йому слід вирішити яку норму права і як саме слід застосовувати у цій ситуації.

Максимальна оцінка за виконання практичних завдань становить 15 балів, із них:

15 - здобувач повністю володіє системними знаннями навчального матеріалу, дає абсолютно правильну аргументовану відповідь з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Відповідь повна, логічна, містить аналіз і систематизацію. В кінці дає проаналізований та обґрунтований висновок ситуаційного завдання.

14 - здобувач повністю володіє системними знаннями навчального матеріалу, дає абсолютно правильну аргументовану відповідь з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. При вирішенні ситуаційного завдання припускається окремих незначних нечіткостей.

13 - здобувач вирішує ситуацію повністю, з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Його відповіді в цілому правильні, логічні і достатньо обґрунтовані з незначними помилками.

12 - здобувач вирішує ситуацію неповно, допущені суттєві погрішності. Відповідь дає без посилань або з неправильними посиланнями на відповідні статті законодавства або вказуючи при цьому неправильний нормативний

акт/акти. З окремими помилками дає визначення основних понять, може частково аналізувати навчальний матеріал.

11 - здобувач вирішує ситуацію неповно, з суттєвими помилками. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти не застосовує. Висловлює у висновках лише свою думку чи своє бачення вирішення ситуаційного завдання, припускається значної кількості помилок.

10 - здобувач ситуацію розкриває неповно або зовсім не розкриває. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти відсутні. Володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, без відтворення окремих норм, припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається із значними труднощами при аналізі та порівнянні різних явищ та процесів, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

9 - здобувач вирішує ситуацію з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Але висновок суперечить зазначеним нормативним актам.

8-6 - здобувач ситуацію розкриває неповно або зовсім не розкриває. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти зазначає, але висновок робить зовсім інший, що суперечить зазначеному законодавству.

5-3 - здобувач правильно вирішити ситуацію не може. Володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, стикається із значними труднощами при аналізі та порівнянні різних явищ та процесів.

2 - здобувач зазначає лише статті законодавства та/або вказівки на нормативний акт/акти, обґрунтування та визначення відповіді відсутні.

1 - здобувач не володіє навчальним матеріалом, виконати завдання не може. Висловлює свою думку без посилань на законодавство.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Остапенко, О. Г. Конституційне право України [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. Г. Остапенко, В. В. Сергієнко; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (2,56 МБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. - 259 с. Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25176>

Додаткова

2. Вавженчук С. Я. Договірне право : підручник : у 2 т. Т. I. – Харків : Право, 2022 – 632 с.

3. Ваганова І. М. Договірне право в системі цивільно-правової галузі / І. М. Ваганова // Південноукраїнський правничий правопис. – Одеса: Одеський державний університет внутрішніх справ, 2021. – Вип. 2. – С. 74-78.-Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26370>

4. Ваганова І. М. Роль і значення римського приватного права для розвитку сучасного цивільного права / І.М. Ваганова // Actual trends of modern scientific research: Proceeding of IX International Scientific and Practical Conference. – 11–13 april 2021 р. – Munich, Germany, 2021. – С. 573-579. - Режим доступу <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25256>

5. Ваганова І.М. Договір підряду та трудовий договір: переваги та ризики для сторін договорів / І. М. Ваганова //Юридичного наукового електронного журналу. – Запоріжжя : ЗНУ, 2023. – Вип. 1. – С. 181-184. Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29698>

6. Договірне (контрактне) право в сучасному європейському праві : навч. посібник для студентів магістратури спеціальність «Право» / Р. М. Достдар, О. А. Ломакіна, О. В. Минькович-Слободяник, О. А. Пономаренко; за ред. Р. М. Достдар. – Миколаїв : НУК, 2021. – 460 с.

7. Договір як універсальна форма правового регулювання: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (м. Івано-Франківськ, 26

березня 2021р.). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 153с.

Інформаційні ресурси

8. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>

9. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни «Договірне право», розроблений в ПНС : Режим доступу <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9087>